

Tres tipus de verneda a la Tordera

Josep M. Panareda

Dibuix d'una fulla, flor i fruit d'angèlica. © Maravillas Boccio

Acabarem el darrer *Bagant* dient que hi havia molts tipus de verneda en relació amb les plantes que acompanyen el vern, que alhora és conseqüència de les condicions ambientals, com l'estretor de la vall i el tipus de roca. Veiem ara aquests tipus de verneda, que a grans trets se'n solen diferenciar tres, les anomenades com **verneda catalana**, verneda amb ortiga morta i verneda amb angèlica.

La verneda catalana és la que es constitueix a les riberes de l'estatge montà, al territori de la fageda i rouredes, aproximadament pel damunt dels 700 metres al Montseny. Aquesta verneda és, doncs, al mig de boscos caducifolis, el que fa que no es diferenciï gaire des de lluny.

S'estableix damunt de sòls sempre molt humits, profunds i sovint inundats, de manera que sota els verns creixen un nombre notable de plantes atlàntiques que a les fagedes properes hi són escasses, a causa que les fagedes del Montseny es troben en condicions poc favorables amb una humitat sovint no suficient.

Al costat del vern dominant sol haver-hi altres arbres, com el freixe de fulla grossa, el salze blanc, el gatell, l'avellaner, el saüquer i el grèvol. En el sotabosc, destaquen la lleteresa de bosc, el marxívol, la falguera femella, la violeta de bosc, la maduixera, el pa de cucut de bosc, el botó d'or, la fiteuma d'espiga, l'herba de Sant Robert i l'herba de Sant Benet, entre moltes altres herbes. És un bosc molt compacte, però si

s'aclareix és envaït pels esbarzers. A la part més alta del Montseny, a partir dels 1300 metres, no es pot establir bé a causa del relleu abrupte; l'aigua s'hi escolta enmig de la roca nua fent petits salts d'aigua.

La **verneda amb ortiga morta**, en canvi, és la que s'estableix a la terra baixa al territori dels alzinars, on el clima és més càlid i sec; es destaca molt en el paisatge. És rara a partir dels 700 metres d'altitud. És definida per l'ortiga morta, una planta semblant a l'ortiga però sense pèls urticants; és de la família de les labiades i fa unes flors blanques prou vistoses. Cal, doncs, vigilar molt per no confondre's quan no tenen flors; no cal posar-se a prova, però si un cop us ortigueu haureu après molt bé la lliçó.

Es fa als fondals i replans propers a les rieres, sobretot si hi ha terra tova i sòls profunds. El vern sovint també és acompanyat del freixe de fulla grossa, el salze blanc, el saüquer, l'avellaner i el gatell. Al sotabosc, sol establir-s'hi un estrat herbaci dens, on a més de l'ortiga morta, sovint abunda, destaquen les violetes de bosc, la corona de rei, la consolida, el buixol, la gatassa i el marcòlic.

La **verneda amb angèlica** es fa just ran d'aigua, en una franja molt estreta entre la verneda amb ortiga morta, a vegades també la verneda catalana, i el curs de l'aigua. Exigeix un nivell freàtic molt alt, molt proper a la superfície. Si el fons de la vall és estret, només s'estableix la verneda amb angèlica, a causa que a poca distància de l'aigua corrent l'ambient sec no permet l'establiment de la verneda, només l'alzinar.

La verneda amb angèlica també és coneguda amb el nom de verneda amb càrexs, a causa de l'abundància de plantes d'aquest gènere, en especial del càrex pèndul i el càrex remot. També hi és present la falguera femella i la falguera de rei, aquesta darrera només localitzada en punts molt concrets de la Tordera i de la riera de Gualba. En general, l'estrat herbaci és alt i estret.

La Maravillas ens ha dibuixat una fulla, la flor i el fruit de l'angèlica, una planta perenne, robusta i alta, fins a dos metres d'alçària. Pertany a la família de les umbel·líferes, com el fonoll i la pastanaga. Les flors tenen els pètals blanc rosats. El fruit té 3 costelles dorsals molt marcades i les laterals prolongades en una ala ampla i membranosa. És fàcil trobar-la ran de l'aigua de la Tordera. Fixeu-vos en les fulles grosses dues o tres vegades composta i amb el pecíol canaliculat, molt eixamplat a la base, formant una beina grossa que envolta parcialment la tija. És una planta màgica i té diversos usos medicinals.